

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ**

**ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ
ВИЩА ЛІНГВІСТИЧНА ШКОЛА У М. ЧЕНСТОХОВА (ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА HUMANITAS (WSH) У М. СОСНОВЕЦЬ
(ПОЛЬЩА)
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА**

**ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ:
ФОРМУВАННЯ, РОЗВИТОК ТА
УДОСКОНАЛЕННЯ**

матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-
конференції
22 травня 2020 року

Тернопіль - 2020

Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Професійна компетентність учителя Нової української школи: формування, розвиток та удосконалення». Тернопіль: ТНПУ. 2020. 162с.

Рецензенти:

Терещук Г. В. – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, перший проректор Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Акімова О. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Збірник містить тези доповідей за матеріалами міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Професійна компетентність учителя Нової української школи: формування, розвиток та удосконалення», що відбулась 22 травня 2020 року на базі Тернопільського національного педагогічного університету. Містить матеріали досліджень за основними напрямками наукової діяльності.

Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей, а також за те, що матеріали не містять даних, які не підлягають відкритій публікації.

РОЗДІЛ 3

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ-ПРЕДМЕТНИКА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ОСВІТИ ТА НАУКИ В УКРАЇНІ

1. Білоус Ю. В. Підготовка вчителя початкової школи до формування іншомовної компетенції учнів в умовах реалізації ідей Нової української школи	53
2. Боднар Д. М. Особливості організації освітнього процесу в системі онлайн-освіти у закладах вищої освіти	55
3. Ван Цзісюань, Електронне портфоліо музиканта-просвітника	58
4. Вільчинська Т. П. Олімпіади і творчі конкурси в контексті оцінювання знань студентів-філологів	60
5. Галик С. Д. Удосконалення професійної компетентності учителя в процесі вибору підручників	63
6. Міщук Н. Й., Жирська Г. Я. Формування медіакомпетентності у процесі професійно-методичної підготовки майбутнього вчителя біології	66
8. Муц О. І. Формування навичок soft-skills у процесі реалізації освітньої галузі «суспільствознавство»	68
9. Радченко О. Я., Вихор С. Т. Підготовка вчителя до використання електронного підручника в навчальному процесі	72
10. Теслюк О. Я. Самоорганізація навчальної діяльності учнів початкової школи в контексті НУШ	75
11. Хуан Юйсі, Пісенний фольклор українського і китайського народів	77
12. Чжу Цянь, До питання про розвиток музично-ритмового почуття	79
13. Юрків М. М. Формування мовно-мовленнєвої компетентності вчителя початкової школи (особливості вживання дієслівних форм)	82

РОЗДІЛ 4

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

1. Барна О. В., Балик Н. Р., Шмигер Г. П. Наскрізний підхід у формуванні цифрової компетентності майбутніх педагогів	85
2. Бойко М. М., Генсерук Г. Р., Петришина О. І. Професійна компетентність майбутнього вчителя: цілі та механізми формування.....	87
3. Зозуля І. М. Розвиток креативності як професійної компетентності майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти	90
4. Кодлюк Я. П. Дидактична підготовка майбутніх учителів початкової школи: модернізація змісту	92
5. Литвин Л. М. Модель сучасного вчителя як конкурентоспроможного фахівця	95
6. Мелаш В. Д., Варениченко А. Б., Коваленко О. В. Професійна підготовка майбутнього вчителя до особливостей формування та розвитку критичного мислення молодшого школяра в галузі «природознавство»	97
7. Мельниченко Л. І. Онлайн-лабораторії як інноваційний підхід до формування дослідницьких умінь майбутніх учителів початкової школи засобами stem-технологій	100
8. Мешко Г. М., Мешко О. І. Формування професійної відповідальності майбутніх учителів як предмет наукового аналізу	102
9. Москалюк М. М., Москалюк Н. В. Загальний стан підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності	104

РОЗДІЛ 4

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Барна О. В.,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)*

Балик Н. Р.,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)*

Шмигер Г. П.,

*кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)*

НАСКРІЗНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Актуальність дослідження. Проблема формування цифрової компетентності особистості знаходиться у полі зору державних органів, науковців, педагогів, громадян. Прийняття важливих документів «Цифрова агенда України-2020» [1], «Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки» [2], формування державних органів цифрової трансформації суспільства націлені на відповідні перетворення в усіх галузях. Активно до цього процесу долучаються науково-педагогічні спільноти університетів, що здійснюють підготовку майбутніх педагогів як агентів впливу на цифровізацію освіти та формування відповідних компетентностей в усіх учасників освітнього процесу.

Виклад основних результатів. Формування системи цифрової компетентності майбутніх педагогів в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка спирається на рамку цифрової компетентності, відому як DigComp 2.1, яка на сьогодні є одним з основних сучасних європейських стратегічних документів, що базуються на

документах ЮНЕСКО і має рівні: базовий користувач, незалежний користувач, професійний користувач [3].

У формуванні цифрової компетентності, як показують проведені авторами дослідження протягом 2017-2020 рр., варто дотримуватись принципу послідовності та всепроникливості, за якими цифрова компетентність формується не тільки в межах спеціальних дисциплін, а наскрізно у всіх курсах та дисциплінах. Варто зазначити, що під цифровою компетентністю майбутнього педагога ми розуміємо систему здатностей, які згруповані у 6 складових, які в свою чергу уточнюються 15 підскладовими, кожна з яких передбачає біля 40 конкретних індикаторів [4], які описують здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства. Реалізація цих підходів здійснюється в ТНПУ в процесі спеціальних ІКТ спрямованих дисциплін, як окремі модулі дисциплін професійної підготовки як складові формальної, неформальної та інформальної освіти студентів (табл. 1).

Таблиця 1

Реалізація в ТНПУ імені Володимира Гнатюка,	Складова	Опис складової
Для усіх спеціальностей у процесі комп'ютерної практики	ІКТ (цифрове) знання	Знання цифрових технологій
		Цифрова продуктивність
Для усіх спеціальностей у курсі «Сучасні інформаційні технології»	Інформація, дані та медіа (критичне використання)	Інформаційна грамотність
		Робота з даними
		Медіаграмотність
Частково, для окремих спеціальностей, як окремі модулі	Цифрове створення, вирішення проблем та інновації	Цифрове створення
		Цифрові дослідження та вирішення проблеми
		Цифрова інновація
У процесі неформальної та інформальної освіти для освітнього рівня «бакалавр». Тренінг для магістрів	Цифрове спілкування, співпраця та участь	Цифрова комунікація
		Цифрова співпраця
		Цифрова участь
Окремий модуль у практичній підготовці, у методиках навчальних дисциплін	Цифрове навчання та розвиток	Цифрове навчання
		Цифровий розвиток
Упровадження спецкурсів чи окремих тренінгових програм*	Цифрова ідентичність та добробут	Управління цифровою ідентичністю
		Цифрове благополуччя

Висновки та перспективи подальших досліджень. Цифрова компетентність, набута за пропонованим підходом у процесі здобуття студентами першого та другого ступеня освіти, є не тільки індикатором їх

готовності до здійснення професійної діяльності, розуміння ролі ІКТ в освіті, удосконалення навчальних програм та оцінювання, методики використання ІКТ, організації та керування освітнім процесом, а й визначальною для формування здатності майбутніх педагогів навчатись упродовж життя за умов цифровізації освіти.

Подальші педагогічні розвідки з даної проблеми пов'язані із аналізом та опрацюванням даних експериментальної роботи та на їх основі визначення найбільш оптимальних форм та методів формування цифрової компетентності майбутніх педагогів.

Список використаних джерел

1. Цифрова адженда України – 2020. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.
2. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>.
3. Рамка цифрової компетентності (2016 р.) [DigComp 2.0: The Digital Competence Framework for Citizens, 2016. URL: <https://eunpapers.repec.org/paper/iptiptwpa/jrc101254.htm>].
4. Jisc digital capabilities framework: The six elements defined. URL: <https://digitalcapability.jisc.ac.uk/what-is-digital-capability/>.

Бойко М. М.,

*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і методики
початкової та дошкільної освіти,*

*Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира
Гнатюка*

(м. Тернопіль)

Генсерук Г. Р.,

*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформатики та
методики її навчання,*

*Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира
Гнатюка*

(м. Тернопіль)

Петришина О. І.,

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови і методики її навчання,

*Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира
Гнатюка*

(м. Тернопіль)

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ: ЦІЛІ ТА МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ

Трансформаційні зміни в освітніх системах як в локальному (регіональному, національному) середовищі, так і глобальному просторі,